

Eindrapportage Ontwikkelaar

Publieksversie
Karin Jentzsch

Eindrapportage Ontwikkeljaar

Publieksversie

Datum: 22 februari 2021

Opdrachtgever: Bestuurscommissie OZJT

Portefeuillehouder: Mark Paters

Opgesteld door: Karin Jentzsch

Eindrapportage Ontwikkeljaar (publieksversie)

Sinds januari 2019 wordt er in Twente op het gebied van jeugdhulp en Wmo maatwerkvoorzieningen gewerkt volgens het Twents model. In het Twents model staat het resultaat van de inwoner of zijn gezinssysteem centraal. Dit vraagt individueel maatwerk voor alle inwoners met een ondersteuningsbehoefte. Er zijn geen standaard resultaten beschreven, het resultaat is voor elke inwoner en elk gezinssysteem anders. De wijze waarop de aanbieder tot een oplossing komt voor een individuele cliënt, kan per situatie verschillen.

Ontwikkeljaar Jeugdhulp

Met de 11 grootste jeugdhulpaanbieders in Twente hebben we in 2019 extra zakelijke afspraken gemaakt. Deze zakelijke afspraken staan als onderdeel van de overeenkomst Twents Model in een aparte eenjarige raamovereenkomst. Tijdens de looptijd van deze overeenkomst hebben de Twentse gemeenten, onder de noemer Ontwikkeljaar Jeugdhulp, informatie en data verzameld die nodig zijn voor de beoordeling van een mogelijke transitie naar outputgerichte bekostiging. Tevens is onderzocht op welke wijze we kunnen sturen op financiële doelstellingen om te komen tot lagere kosten per cliënt via de transformatie van de jeugdhulp in Twente. OZJT is in opdracht van de 14 Twentse gemeenten contractmanager van de overeenkomst Ontwikkeljaar. In dit document leest u de aanpak en de resultaten van het ontwikkeljaar en hoe we verder gaan met de opbrengsten.

Twents Model

Als Twentse gemeenten werken we resultaatgericht, waarbij we het denken in producten achter ons laten en integraal werken rond de inwoner en het gezin. We geven daarmee de inwoner, toegangsmedewerker en zorgaanbieder meer de vrijheid om in gezamenlijkheid een ondersteuningstraject op te zetten dat aansluit op de behoefte van de inwoner en gebaseerd is op de eigen kracht van de inwoner. We streven naar hoge kwaliteit van de zorgaanbieders, waarbij er geen ruimte is voor aanbieders die geen kwaliteit willen of kunnen bieden. De regie en keuzevrijheid van de inwoner stellen we centraal door het keuzeproces voor een aanbieder beter te faciliteren en de inwoner een centrale rol te geven bij het ondersteuningsproces. Bij dit alles geven we onszelf de opdracht om de administratieve lasten te verlagen voor zowel inwoner, zorgaanbieder als gemeente. Hiermee streven we naar een duurzaam en betaalbaar zorgstelsel.

Deze manier van werken betekende in 2019 een grote verandering op het gebied van indicering, zorgverlening en declaratie voor aanbieders en gemeenten ten opzichte van de voorgaande jaren. We hebben een aantal marktconsultaties gehouden om hierover uitgebreid met aanbieders van gedachten te wisselen en feedback op te halen. Vanwege de grote omslag die het Twents model met zich meebracht is ervoor gekozen om de conceptbestekteksten te publiceren. Aanbieders gaven aan grote moeite te hebben met het inkoopvoorstel en twijfelden of ze nog wilden inschrijven onder de gestelde voorwaarden. Hierop is samen besloten het Ontwikkeljaar te starten.

Doel van het ontwikkeljaar

Bij het Twents Model is sprake van een inspanningsgerichte bekostiging. Het Ontwikkeljaar had als doel om alle benodigde gegevens en/of informatie te verzamelen om te kunnen beoordelen dan wel te toetsen of outputgerichte bekostiging wenselijk is en of de aannames van de gemeenten bijvoorbeeld ten aanzien van functiemixen met betrekking tot outputgerichte bekostiging juist zijn. Daarnaast zijn er een aantal financiële doelen gesteld, onder andere het verlagen van de kosten per cliënt ten opzichte van 2018.

Kaders voor samenwerking en monitoring

Voor het Ontwikkeljaar is het van cruciaal belang dat we beschikking hebben over betrouwbare en representatieve gegevens. De gemeenten hebben een groep aanbieders geselecteerd waarmee de betrouwbaarheid en representatie van de gegevens goed zijn gewaarborgd. Verder zijn eisen voor deelname aan het ontwikkeljaar door de gemeenten vastgesteld met betrekking tot omzet, aantallen cliënten (uit de jeugdwet) en integriteit. Aanbieders hebben bovendien toegezegd de kosten te verlagen, open boek te geven en bij te dragen aan doorontwikkeling Twents model en de transformatie. Gedurende het ontwikkeljaar hebben regelmatig gesprekken plaatsgevonden om de resultaten hiervan te bespreken.

Complete jeugdhulpketen in beeld

De gemeenten willen sturen op transformatie en ontwikkeling van de Jeugdhulp. Om die reden was het belangrijk dat de gehele jeugdhulpketen in beeld is tijdens het Ontwikkeljaar. Op grond hiervan is 1 aanbieder toegevoegd die niet voldeed aan de omzet eis, maar wel een cruciale rol speelt in de gehele jeugdhulpketen.

Kwaliteit van de data

Elke drie maanden is data opgeleverd door aanbieders en gemeenten. Deze is geanonimiseerd besproken met een afvaardiging van controllers van gemeenten en de deelnemende aanbieders. Al snel werd gezamenlijk geconstateerd dat het verzamelen van de juiste, eenduidige en volledige data niet vanzelfsprekend en makkelijk was. Mede hierdoor werd de noodzaak onderschreven tot het aanscherpen van definities, werkprocessen en bedrijfssystemen en het creëren van eenduidigheid met betrekking tot (financiële) uitvragen. De eerste helft van het Ontwikkeljaar stond met name in het teken van 'samen leren'. Het tweede half jaar liet een wezenlijke verbetering van de kwaliteit van de data zien.

Data versus inhoud

Samen met accounthouders van aanbieders is door OZJT elk kwartaal het gesprek gevoerd over de mate, waarin de in de overeenkomst gestelde doelen behaald zijn, of deze aansluiten bij datgene waar in de eigen organisatie op gestuurd wordt en de mate waarin zij bijdragen aan de gewenste beweging van de transformatie. Duidelijk werd dat aanbieders niet of weinig sturen op de in de overeenkomst gestelde financiële en inhoudelijke doelen in relatie tot de beschikbare data. Als oorzaak werd hiervoor onder meer aangegeven dat de data hiervoor nog te onbetrouwbaar is, mede door de korte tijdspanne van 1 jaar.

Wat heeft het Ontwikkeljaar opgeleverd en ons geleerd?

Verzamelen data

Het Ontwikkeljaar heeft een schat aan informatie en data opgeleverd. Een algemene kanttekening is dat data verzamelen zeer bewerkelijk is en relatief veel tijd kost. We zagen gedurende het jaar dat het lastig was om de juiste data tijdig en compleet aan te leveren.

Ingezette functiemix

De ingezette functies laten gemiddeld over alle 11 jeugdhulp aanbieders per ondersteuningsbehoefte een lagere mix zien dan hetgeen wat hiervoor in het tarief is opgenomen. Dit betekent dat de kosten voor aanbieders voor dit onderdeel lager zijn dan de vergoeding die zij in het tarief hiervoor ontvangen.

Ingezette tijd en functieniveau (cliëntgebonden directe-, indirecte- en reistijd)

Hoewel de contracteisen een minimum functieniveau aangeven (bijvoorbeeld bij OB4 minimaal HBO+), lijkt hierin in de uitvoering niet altijd te worden voldaan. Met betrekking tot de tijdsbesteding in functieniveau hebben we op bepaalde zorg onderdelen meer data dan op andere onderdelen. Extra uitvraag op bepaalde onderdelen (Wmo) lijkt dan ook wenselijk. De tijdsbesteding in indirecte en reistijd is conform de gepubliceerde verwachting en de ons bekende informatie uit benchmarks. Deze lijkt dus goed toepasbaar voor doorontwikkeling Twents Model.

Kosten per cliënt

Geconcludeerd is, dat de totale kosten per cliënt van alle aanbieders te samen gemiddeld 6 % hoger zijn in 2019 (t.o.v. 2018). Nacalculatie is derhalve niet aan de orde. Bij een beperkt aantal zorgaanbieders is er op individueel niveau wel sprake van een daling van de kosten per cliënt in 2019 (t.o.v. 2018).

Stijging kosten en administratieve lasten

De hoge administratieve lasten ontnemen zorgaanbieders de tijd voor professionele ontwikkeling en transformatie. De focus zit daarom meer op "overleven en schikken naar systeemwereld". De vele administratieve lasten maakt het voor zorgmedewerkers steeds minder aantrekkelijk om te gaan werken in de jeugdzorg/ Wmo. Dit leidt steeds vaker tot spanning op de beschikbaarheid van personeel met de juiste kwalificaties, met als gevolg de noodzaak voor aanbieders tot inhuur van (dure) externen.

Andere oorzaken die worden genoemd als oorzaak voor de hogere kosten zijn de toenemende complexiteit van cliënten en de grilligheid van het aantal intramurale cliënten. Aanbieders concluderen tevens dat de juiste inzet van hulp niet altijd op korte termijn goedkoper is, vaak juist duurder. Het positieve effect voor cliënt en qua kosten is vaak pas op langere termijn zichtbaar.

Bestuurlijke aanbevelingen

De bevindingen en resultaten zijn gedurende de looptijd van de overeenkomst regelmatig besproken met bestuurders van aanbieders en gemeenten. Zij achten het van groot belang om meer de koppeling tussen financiële en inhoudelijke parameters te maken en onderschrijven de oproep om te focussen op resultaten op de langere termijn. Bestuurders roepen gemeenten op nog meer in te zetten op eenheid in de uitvoering, intensivering van de onderlinge samenwerking en het zo veel mogelijk verlagen van de administratieve lasten.

Vervolg

We hebben samen een mooi en waardevol traject doorlopen. Samenwerken in vertrouwen, verlaging van de administratieve lasten en leren van en ontwikkelen met elkaar zijn de waarden waarop zorgaanbieders, gemeenten en OZJT/Samen14 samen verder bouwen. Zo zorgen we er voor dat gemeenten een duurzaam en betaalbaar zorgstelsel kunnen realiseren voor hun inwoners. Een zorgstelsel waarbij inwoners zo zelfstandig en zelfsturend mogelijk thuis kunnen leven en waarin zij dichtbij huis kunnen beschikken over goede, professionele zorg als ze dat nodig hebben.

Door alle betrokkenen is de wens uitgesproken om te komen tot een nadere doorontwikkeling op de data door variabelen en indicatoren uit te werken waarmee op de transformatie kan worden gestuurd. Een eerste set is ontwikkeld en wordt begin maart aan betrokken zorgaanbieders en gemeenten gepresenteerd.

Als we de gemeenschappelijke opdracht voelen dat we de kansen voortgekomen uit dit Ontwikkeljaar willen pakken, dan vergt dat menskracht en middelen. We kijken terug op een leerzaam Ontwikkeljaar met veel commitment en dynamiek. Het samen realiseren van deze kansen biedt een grote meerwaarde in de samenwerking.